

گفت‌وگوی زن و مرد نامحرم با یکدیگر

در آیه دیگر می‌فرماید: «قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا»...

از نگاه قرآن کریم

در آیه دیگر می‌فرماید: «قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا» [2]؛ «یکی از دختران (به موسی گفت): پدرم تو را دعوت می‌کند تا مزد آب دادن (به گوسفندان) را که برای ما انجام دادی به تو بپردازد» این آیات درباره گفت‌وگوی معمولی حضرت موسی علیه السلام با دختران شعیب علیه السلام است با این که آنان نسبت به یکدیگر نامحرم بودند.

پاسخ: سخن گفتن با زن نامحرم گاهی در حد گفت‌وگوی معمولی است؛ همان‌گونه که قرآن کریم درباره گفت‌وگوی حضرت موسی علیه السلام و دختران شعیب علیه السلام می‌فرماید: «قَالَ مَا خَطْبُكُمْ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصِرَّ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ» [1]؛ «موسی (به آنان) گفت: کار شما چیست؟ (و چرا گوسفندان خود را آب نمی‌دهید؟) گفتند: ما آنها را آب نمی‌دهیم تا چوپان‌ها همگی (از این‌جا) بروند و پدر ما پیرمرد کهن‌سالی است.

در آیه دیگر می‌فرماید: «قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا» [2]؛ «یکی از دختران (به موسی گفت): پدرم تو را دعوت می‌کند تا مزد آب دادن (به گوسفندان) را که برای ما انجام دادی به تو بپردازد» این آیات درباره گفت‌وگوی معمولی حضرت موسی علیه السلام با دختران شعیب علیه السلام است با این که آنان نسبت به یکدیگر نامحرم بودند.

همچنین قرآن کریم می‌فرماید: «وَ إِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسَأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَ قُلُوبِهِنَّ» [3]؛ «و هنگامی که چیزی (از وسایل زندگی به عاریت یا امانت) از آنان (همسران پیامبر) می‌خواهید از پشت پرده بخواهید. این کار برای پاک‌ی دل‌های شما و آنان بهتر است».

بی‌شک وقتی کسی از شخص دیگری چیزی می‌خواهد، سخنان معمولی‌ای هم بین آنان رد و بدل می‌شود. قرآن کریم به مسلمانان دستور داده است این‌گونه ارتباطها با همسران پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم غیر مستقیم و از پشت پرده صورت بگیرد؛ بنابراین گفت‌وگوی معمولی زن و مرد نامحرم با یکدیگر بی اشکال است. اما نباید به گونه‌ای باشد که زمینه فساد و شهوت‌رانی شود و انسان را به غفلت از خدا و نافرمانی او وادارد.

خداوند بزرگ به همسران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می‌فرماید: «يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنَّ أَتَقِيْنَ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا» [4]؛ «ای همسران پیامبر! شما همچون یکی از زنان معمولی نیستید اگر تقوا پیشه کنید پس به گونه‌ای هوس‌انگیز سخن نگوئید که بیماردلان در شما طمع کنند و سخن شایسته بگوئید!

مفسران گفته‌اند: خداوند در این آیه شریفه، زنان را از خضوع در قول یعنی نازک کردن صدا به گونه‌ای که مریض‌دلان را تحریک کند بازداشته و همسران پیامبر را از این کار نهی کرده است. [5]

قرطبی در تفسیر آیه می‌نویسد: «فی القلب علامة بما يظهر عليه من اللین كما كانت الحال عليه في نساء العرب من مکالمه الرجال بترخيم الصوت و لینه مثل کلام المریبات و الموسات فنهائهن عن مثل هذا». [6]

آری! گرچه ظاهر آیه شریفه خطاب به همسران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم است اما به آنان اختصاص ندارد بلکه نحوه ارتباط و سخن گفتن زن و مرد نامحرم را با یکدیگر بیان می‌کند؛ چنان‌که مفسر بزرگ اهل سنت ابن کثیر می‌گوید: «هذه آداب أمر الله تعالی بها نساء النبی صلی الله علیه و آله وسلم و نساء الامة تبع لهن في ذلك» [7]؛ این آدابی است که خداوند به همسران پیامبر اکرم دستور داده است و زنان امت پیامبر در این دستور، تابع همسران پیامبرند.

خلاصه این‌که هر چند اسلام با حضور زنان در جامعه مخالف نیست اما بسیار سفارش فرموده است که این روابط، سالم بماند و به هوس‌رانی و شهوت‌انگیزی آلوده نشود.

پاورقی

[1] سوره قصص، (28) آیه 23.

[2] همان، آیه 25.

[3] سوره احزاب، (33) آیه 53.

[4] همان، آیه 32.

[5] شیخ طوسی، التبیان فی تفسیر القرآن، ج 8، ص 338، ناشر مکتب الاعلام الاسلامی و مجمع البیان، طبرسی، ج 8، ص 155، مؤسسه اعلمی، بیروت.

[6] قرطبی، جامع الاحکام القرآن، ج 14، ص 177، 20 جلدی، دار احیاء التراث العربی.

[7] ابن کثیر، تفسیر القرآن العظیم، ج 3، ص 490، چاپ دارالمعرفة، بیروت، 4 جلدی.

سایت مذاهب